

Tipikate Rattamatk 2022

21.-24.07.2022

MATKA AJAKAVA

Neljapäev, 21. juuli 2022

7:15 – 7:40 **Kogunemine [TalTech peamaja ees parklas](#)**. Toimub rataste veoautole laadimine. Pakiauto võtab vastu vedamist vajavaid pakke.

7:30 *Tugevate grupi ärkamine Pusku Turismitalus, 9 km kaugusel Haapsalust.*

7:40 – 7:45 **Bussi peale minek.**

7:45 – 9:15 **Bussisõit TalTech -> Rohuküla.**

9.15 **Tugevate grupi liitumine põhigrupiga.**

8:45 – 9:30 **Pakiauto võtab vastu vedamist vajavaid pakke [Rohuküla sadama 4. kail](#).**

9:15 – 9:30 **Rataste veoautolt maha laadimine [Rohuküla sadama 4. kail](#).**

9:30 – 10:00 Varu aeg ja praamile minek.

10:00 – 11:15 **Praamisõit Rohuküla -> Heltermaa.**

11:20 – 11:30 Pakiauto võtab Heltermaal pakke vastu. Täpsemalt [esimeses teeäärses taskus](#), mis Heltermaalt välja sõites paremat kätt jääb.

11:20 – 11:50 **Rattasõit Heltermaa – Suuremõisa** (6,6 km asfaltteed).

11:50 – 12:05 **Matka avasõnad [Suuremõisa lossi](#) juures** (Jaanus Sepp).

12:05 – 12:45 **Suuremõisa lossi külustusjuht Ingrid Saarnak** koos abilistega tutvustavad Suuremõisa lossi, mille ruumides tegutseb ka Hiiumaa Ametikool. Algul on üldine jutt õues, pärast mida suundutakse giidide saatel siseruumidesse (sisaldub osavõtutasus).

12:45 – 13:20 **Rattasõit Suuremõisa – Vaemla** (8,4 km asfaltteed).

13:20 – 13:35 **Peatus [Vaemla villavabriku](#) juures**. Võimalus näha villatootmise masinaid (tasuta) ning osta kaasa kohapeal valmistatud villaseid käsitöötooteid.

13:35 – 14:00 **Rattasõit Vaemla – Kassari rahvamaja** (4,8 km, millest 4,7 km on asfaltteed ja 0,1 km kruusateed).

14:00 – 14:50 **Lõunasöök [Kassari rahvamajas](#)** (hakk-kotletid kartuli, sooja

kastme ja toorsalatiga; lisaks leib, vesi, mahl ja hapukurk; taimetoidu valiku teinud inimeste puhul on hakk-kotleti asemel suvikõrvitsa kotlett; lõunasöök sisaldub osavõtutasus).

14:50 – 16:30 **Valikulised tegevused Kassaris** (igaüks valib endale meelepärased, kõike ei jõua). Selle ajakavasse planeeritud 100 minuti jooksul on miinimumprogrammina vaja jõuda Kassari rahvamaja juurest Orjaku linnuvaatlustorni juurde. See vahemaa on kõige otsemat teed pidi 6,9 km (millest 0,1 km kruusateed, 6,7 km asfaltteed ja 0,1 km pinnasrada) ning rahulik matkaja arvestab selleks 30 minutit. Ülejäänud 70 minuti sisse võivad mahtuda üks või rohkem järgmistest tegevustest (toodud mõistlikus külastamise järjekorras):

- [Kassari kabel](#) (+1,8 km rattasõitu, ajakulu koos pausiga 15-25 minutit).
- [Leigri kuhu](#) (jääb teele ega vaja lisaiega).
- [Kassari ekspositsioonimaja](#), kus on võimalik vaadata püsinäitust “Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa” (+0,2 km rattasõitu, ajakulu koos pausiga 25-40 minutit). NB! Tegemist on valikulise külastusega, mille hind ei kuulu osavõtutasu hulka! Muuseumit on ratturite grupist teavitatud, aga iga soovija ostab omale ise kohapealt pileti (täispilet 5€, õpilased, üliõpilased ja pensionärid 4€).
- [Kassari pood](#) (jääb teele, ajakulu 5-30 minutit).
- [Hiiu õlle koda](#) (jääb teele, ajakulu 5-15 minutit)
- Ujumispaus [Kassari supluskohas](#) (+2,5 km rattasõitu, ajakulu koos pausiga 25-40 minutit).
- [Sääre tirp](#) (lisab teekonnale 8,2 km, millest ~2 km ei ole killustikulaadse pinnase tõttu paljudele rattaga sõidetav. Ajakulu koos pausiga 40-70 minutit, sõltudes tugevalt ka sellest, kui kaugele Sääre tirbi peal välja minna). Sääre tirbi tee äärde jääb ka

ujumiskoht, seega kui soovid lisaks Sääre tirkbile ka ujumas käia, siis lisa juurde see aeg, mis sa riietumiseks ja vees olemiseks vajad.

Rattur, kes külastab selle 100 minuti jooksul kõiki nimetatud huvipunkte, läbib selle aja jooksul 17,2 km (millest 12,2 km on asfaltteed ja 5 km erinevaid muid katteid – kruusatee, killustikurada, pinnasrada).

16:30 – 17:15 **Paus Orjaku linnuvaatlustorni juures** (Orjaku sihi alumise tulepaagi lähistel). Oma näitust tutvustab loodusfotograaf ja ornitoloog [Tiit Leito](#). Jalutuskäik [mudasillani](#) (edasi-tagasi 0,4 km pinnasrada).

17:15 – 18:20 **Rattasõit Orjaku – Harju-Rätsepa** (14,8 km, millest 13,8 km asfaltteed ja 1 km kruusateed). Kiiretel ja tugevatel võimalik teha lisahaak [Kuriste kiriku](#) juurde (+5,2 km asfalt-teed).

18:20 – 18:40 **Paus [Harju-Rätsepa tuuliku](#) juures. Tutvumismäng (Aune Nigol).**

18:40 – 19:05 **Rattasõit Harju-Rätsepa – Emmaste** (4,2 km asfaltteed).

19:05 – 19:20 Poepaus [Emmaste Coop kaupluses](#).

NB! Reedel on meil ainus poevõimalus Nurstes ja seegi kohe hommikul.

Lisaks on tegemist väga väikse poega ning meil ei ole reedel võimalik selle pausi jaoks ka eriti palju aega planeerida. Seega tasub juba neljapäeva õhtul Emmastes mõelda ette nii reedesele päevale kui õhtule. Kui soovid kasutada meie saateauto abi, et oma poestud neljapäeva õhtul laagripaika toimetada, siis on see võimalik. Reede hommikul palume alles jäänud asjad pakkida kas oma ära antavasse pagasisse või võtta rattale.

Palume mitte tulla reede hommikul saateauto juurde kilekotis poestudega, meil lihtsalt ei ole võimalik sellisel kujul kilekotihunnikut päev otsa pakiautos transportida :)

19:20 – 20:00 **Rattasõit Emmaste – Sinima** (8 km, millest 0,8 km on kruusateed ja 7,2 km asfaltteed).

20:00 – ... **Telklaagri ülesseadmine** [Ranniku talu](#)

[kodumajutuse](#) territooriumil. Õhtusöök (seljanka, hapukoor, leib, sai, marineeritud kurk, pannkook, joogivalik; taimetoidu valiku teinud inimeste jaoks on seljanka asemel peedipüreesupp), saunad, kümblustünn (sisalduvad kõik osavõtutasus). Ranniku talu pererahvas sätib “köögimajja” üles ka väikse baari, kust on võimalik osta veini ja kokteile.

22:00 – 23:00 **Vestlusõhtu teemal “Rakendusuuringud ja ettevõtlus”.**

Meie külalisteks on füüsik ja (idu)ettevõtja **Andi Hektor** ([GScan OÜ](#)) ning hiidlane ja rakendusuuringute programmi eestvedaja **Kaupo Reede** (Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus). Modereerib **Paul Liias** (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kosmosevaldkonna juht).

23:00 – ... **Lõkkelaulude õhtu.**

Päeva läbisõit on kokku 55-70 km, millest 52-62 km on asfaltteed ja 3-8 km muid teekatteid.

Reede, 22. juuli 2022

8:00 – 10:00 **Äratus, hommikusöök** (puder moosiga, võileivamaterjal, joogivalik; sisaldub osavõtutasus), laagri kokku pakkimine.

10:00 – 10:15 **Rattasõit Sinima – Leisu** (3 km, millest 2,8 km asfaltteed ja 0,2 km kruusateed).

10:15 – 10:45 [AS Dale LD](#) plastitöötuse territooriumil võtab meid vastu juhataja Anita Kaerma ning räägib plasti survevalu tegemisest.

10:45 – 10:50 **Rattasõit Leisu – Nurste** (1,2 km asfaltteed).

10:50 – 11:05 **Poepaus** [Nurste Coop kaupluses](#). NB! Kuigi päeva jooksul

jääb veel teele mitmeid kohvikuid, kust näiteks jäätist saab, siis Nurste kaupluse näol on tegemist päeva ainsa poevõimalusega!

11:05 – 12:00 **Rattasõit Nurste – Vanajõe org** (12,9 km, millest 9,2 km asfaltteed ja 3,7 km kruusateed). Teele jäävad [Mänspäe kabel](#) ja [Jaaksoni tamm](#). Tugevate grupil võimalik teha 5,2 km pikkune lisahaak Haldi säärele, kus asub ka Haldi sadam.

12:00 – 12:10 **Võimalus tutvuda [Vanajõe oruga](#) omal käel.**

12:10 – 12:30 **Rattasõit Vanajõe org – Puski kirik** (3,5 km, millest 2,8 km asfaltteed ja 0,7 km kruusa- ja pinnasteed).

12:30 – 12:55 **[Puski õigeusu kiriku](#) praegune taastaja ja Puski päevade eestvedaja Agu Kohari** räägib kiriku ajaloost ning tulevikuplaanidest.

12:55 – 13:50 **Rattasõit Puski – Kõpu** (12,3 km, millest 12 km asfaltteed ja 0,3 km pinnasteed). Teele jääb Rebasemägi.

13:50 – 14:40 **Lõunasöök [Kõpu rahvamajas](#)** ja selle kõrval oleval peoplatsil (seastrogonov, kartul, salat, leib, kohupiimavorm kisselliga; taimetoidu valiku teinud inimeste jaoks on seastrogonovi asemel kikerherneketletid; sisaldub osavõtutasus).

14:40 – 15:10 **Rattasõit Kõpu – RMK Ristna külastuskeskus** (7,2 km asfaltteed).

15:10 – 15:35 **[RMK Ristna külastuskeskust](#) tutvustab Liis Soonik** ja räägib seal asuvast mereprahi muuseumist ehk [Merekaubamajast](#), kus saab näha erinevatest Hiiumaa randadest kokku kogutud põnevaid leide.

15:35 – 15:55 **Rattasõit RMK Ristna külastuskeskus – Kalana sadam – Ristna tulejuhtimistorn** (3,6 km, millest 2,8 km on kruusateed, 0,5 km kõvakattega teed ja 0,3 km pinnasteed). Teele jäävad ka Kalanas asuvad suvekohvikuna tegutsev [“Esko baar”](#) ja [restoran “Kalana Äär”](#), aga aeg nende külastamiseks tuleb soovijatel näpistada kuskilt mujalt. Kes külastada soovib, võib esmalt vaadata väiksemasse Esko baari ning kui seal järjekord

on, siis suunduda edasi suurema võimekusega "Kalana Äärde".

15:55 – 16:00 **Omal vastutusel [Ristna tulejuhtimistorni](#) uurimine** (pealamp kaasa!).

16:00 – 16:05 **Rattasõit Ristna tulejuhtimistorn – Ristna lõunarand** (0,4 km pinnasrada).

16:05 – 16:15 **Ujumisvõimalus** Ristna lõunarannas.

16:15 – 16:35 **Rattasõit Ristna lõunarand – Ristna tuletorn** (1,9 km, mis koosneb peamiselt pinnasteest ja pinnasradadest, kohati ka paar liivast lõiku). Tugevatel on võimalik teha väike põige ka Hiiumaa kõige läänepoolsesse punkti (lisab 0,5 km kruusa- ja killustikuteed).

16:35 – 17:00 **[Ristna tuletorni](#) külustus** (sisaldub osavõtutasus). Ristna tuletorni metallkonstruktsioon on tehtud 1874. aastal Pariisis Gustave Eiffeli tehases toodetud detailidest. NB! Ristna tuletorni mahub külastama korraga 10 inimest, seega enne tuletorni olevatel metsaradadel me rahvast kokku koguma ei hakka, pigem propageerime inimeste mõningast laiali jaotumist. Tuletorni juures on ka väike kohvik.

17:00 – 17:50 **Rattasõit Ristna tuletorn – Kõpu tuletorn** (10 km, millest 1,3 km asfaltteed ja 8,7 km kruusateed).

17:50 – 18:30 **Paus [Kõpu tuletorni](#) juures**, mis on Hiiumaa üheks suurimaks maamärgiks ning kogu maailmas üheks vanimaks järjepidevalt töötanud tuletorniks. Hiiumaa kohalik aktivist ja giid Viktor Rõbtšenko tutvustab Kõpu tuletorni ajalugu. Võimalus tuletorni külastada (sisaldub osavõtutasus). Kohvikust on võimalik jäätist osta.

18:30 – 19:30 **Rattasõit Kõpu – Luidja** (13,4 km, millest 1,3 km asfaltteed ja 12,1 km kruusa- ja hästi sõidetavat pinnasteed).

19:30 – 19:50 **Ujumispaus [Luidja rannas](#)**.

19:50 – 20:00 **Rattasõit Luidja – Villamaa** (2,5 km, millest 2 km asfaltteed 0,5 km kruusa- ja pinnasteed).

20:00 – ... **Telklaagri ülesseadmine** [Villamaa puhkekülas](#). **Õhtusöök** (Chilli con Carne, riis, leib, sai, kook, joogivalik; taimetoidu valiku teinud inimeste jaoks on Chili con Carne asemel hernepelmeenid), saunad, kümblustünn (sisalduvad kõik osavõtutasus).

22:00 – 23:00 **Tantsuks mängib** [DJ Maier](#).

23:00 – 23:30 **Esineb** [Ansambel Väik](#) trio koosseisus Ingrid Rabi (vokaal), Greete Paaskivi (klahvpill ja taustvokaal) ja Marcus Tuul (kitarr).

23:30 – 0:30 **DJ Maier**.

0:30 – 2:30 **Esineb Ansambel Väik trio** (3×30 minutit või 2×45 minutit).

2:30 – ... Mängib playlist.

Päeva läbisõit on kokku 72 km, millest 40 km on asfaltteid, 30 km on kruusa- ja hästi sõidetavaid pinnasteid ning 2 km metsaradu. Tugevate grupil on võimalik teha 6 km jagu lisahaake, mis koosnevad peamiselt kruusateedest.

Laupäev, 23. juuli 2022

8:30 – 10:30 **Äratus, hommikusöök** (tatrapuder, peekon, võileivamaterjal, joogivalik; sisaldub osavõtutasus), laagri kokku pakkimine.

10:00 **Grupipilt!**

10:30 – 11:15 **Rattasõit Villamaa – Kõrgessaare** (11,2 km asfaltteed).

11:15 – 11:55 **Paus Kõrgessaares**. Meie ratturite grupiga kohtub Kõrgessaare osavalla vanem **Niels Rattiste**, kes räägib meile Kõrgessaare ja ülejäänud Lääne-Hiiumaa elu-olust ja ajaloost, samuti [kunstiidivabrik Viscosa](#) minevikust ja tulevikuvisionidest. Võimaluse korral aitame ka ratturite poolt Viscosa tulevikule musklite jõul kaasa (info täpsustub).

11:55 – 12:10 **Poepaus** [Kõrgessaare Coop](#) kaupluses.

12:10 – 12:50 **Rattasõit Kõrgessaare – Hiiumaa Eiffel** (7,5 km, millest 6,9

km asfaltteed ja 0,6 km kruusateed). Teele jäävad Kõrgessaare orhideede õpperada ja Reigi kirik.

12:50 – 13:20 [Hiiumaa Eiffeli külustus](#) (sisaldub osavõtutatus). Rattureid võtab vastu peremees Jaan Alliksoo, kellelt võib uurida et mida, miks ja kuidas ta oma koduõue on ehitanud ning milliseid väljakutseid sel teel kohanud. NB! Tornirõõm tõenäoliselt ei tohi, küll aga on võimalik uudistada nii torni kui paljusid muid atraktsioone maapinnale lähemalt.

13:20 – 13:55 **Rattasõit Hiiumaa Eiffel – Malvaste kabel** (7,6 km, millest 4,2 km kruusateed ja 3,4 km asfaltteed).

13:55 – 14:00 **Jalansirutuspaus** [Malvaste kabeli](#) juures.

14:00 – 14:25 **Rattasõit Malvaste kabel – Militaarmuseum** (6,4 km, millest 6 km asfaltteed ja 0,4 km kruusateed).

14:25 – 15:35 [Hiiumaa Militaarmuseumi](#) külustus. **Lõunasöök** (kanasupp, leib, sai, jogurtikreem, joogivalik; taimetoidu valiku teinud inimestele on kanasupi asemel köögiviljasupp). Giidid Arnold Aare Kivisikk ja Mati Lepna räägivad Tahkuna militaarsest ajaloost. Sisalduvad kõik osavõtutatus.

15:35 – 15:45 **Rattasõit Militaarmuseum – Tahkuna tuletorn** (2 km, millest 1,7 km asfaltteed ja 0,3 km kruusateed).

15:45 – 16:10 **Tahkuna tuletorni külustus** (sisaldub osavõtutatus – sissepääs rattamatka käepaela alusel). Tahkuna tuletorni näol on tegemist 1871. aastal Pariisi maailmanäituselt ostetud ja Eesti randade kõige kõrgema malmist torniga. Enne või pärast tuletorni külastust on võimalik teha põige ka Tahkuna poolsaare põhjatipu lähistel oleva Estonia mälestusmärgi juurde (+0,25 km).

16:10 – 16:35 **Rattasõit Tahkuna tuletorn – 316. patarei** (4,0 km, millest 0,2 km asfaltteed, 1,6 km kruusateed ja 2,2 km pinnasteed). *Kes soovib vältida 1,9 km pikkust pinnastee lõiku, millel kohati ka liivased kohad, aga see-eest väga kaunid vaated, võib liikuda Tahkuna tuletorni parklast 1,5 km*

tagasi Malvaste poole ning teha seejärel vasakpöörde kohast, kus näitab pruun silt "Tahkuna kaitserajatised".

16:35 – 16:50 **316. patarei tulejuhtimiskeskuse külastus** (võimalus maa alla varjenditesse minna). Pealambid kaasa!

16:50 – 16:55 **Rattasõit 316. patarei tulejuhtimiskeskus – Radarimägi** (0,4 km kruusa- ja pinnasteid).

16:55 – 17:25 **Radarimäe mäkketõusuvõistlus vol 2!** Vaatame üle, kas 15 aastaga on mehed tugevamaks ja tehnika paremaks läinud.

Võistluse eesmärgiks on sõita rattaga üles mäest, millest enamik rattureid üles sõita ei suuda. Üles sõitmise teevad keeruliseks kohati killustikune pinnas ja mäe tõusunurk (mis siiski on täiesti tehtavad veidi kõrgema põhjaga nelikveolisele sõiduautole – korraldajate poolt korduvalt järgi proovitud :)). Korraldasime samal mäel ratturite mäkketõusuvõistluse ka 2007. aasta Tipikate Rattamatkal, mil võitis osaleja, kes sõitis mäest küll peaaegu üles, aga mitte siiski päris. Võistluse eesmärk ja juhend näevad välja nii:

- Kui leidub rattur/ratturid, kes suudavad mäest täiesti üles sõita, siis võidab kiireim sõitja. Tegemist on "lendstardiga", kus ajavõtu stardi- ja finišijoon pannakse paika kohapeal korraldajate ja (varakult kohale jõudvate) võistlejate koostöös. Ajavõtt toimub siiski pigem amatööride poolt ja amatöörlike vahenditega, nii et tasavägise võistluse korral võib esikoht jagamisele minna, sõltuda veidi ka juhusest või korraldajate subjektiivsest arusaamast. NB! Tegemist on pigem meelelahutusega, nii et lõpuks sport võidab :)
- Kui mitte keegi mäest päris üles sõita ei suuda (nagu juhtus 2007. aastal), siis võidab see rattur, kes sõidab ilma jalga maha panemata kõrgemale/kaugemale. Aeg ei ole seejuures oluline.

- Võistleja, kes paneb jala maha, saab seal kohas tulemuse kirja (ehk mäkketõusu jätkata ei saa). Mäkketõusu korduskatsed on lubatud pärast seda, kui esimene ring soovijaid on saanud ühe katse ära teha – vastavalt sellele, kuidas ajakava lubab.

17:25 – 17:50 **Rattasõit Radarimägi – Lehtma** (4,5 km kruusateed).

17:50 – 17:55 **[Pööru-Poi baar](#). Saateauto müüb õlut.**

17:55 – 18:15 **Rattasõit Lehtma – Tõrvanina** (3,9 km, millest 3,8 km asfaltteed ja 0,1 km kruusateed).

18:15 – 18:30 **Ujumispaus [Tõrvanina rannas](#).**

Pärast ujumispausi tuleb osalejatel teha valik kahe variandi vahel:

- **Variant 1: 18:30 – 19:40** Minna kergema vastupanu teed ning sõita Kärdlasse mööda asfaltteed. Kärkla keskmises oleval ringristmikule on sealt 8,5 km. Soovijatel on võimalik teha lisa põige [Ristimäele](#), tutvudes sellega omal käel (+2,8 km, millest 1,7 km asfaltteed ja 1,1 km hästi sõidetavat pinnasteed). Kui selle variandi valinud ratturid Kärkla linna jõuavad, jääb üsna pea paremat kätt tee äärde Kärkla mini-Rimi, kus võib teha poepausi.
- **Variant 2: 18:30 – 19:40** Kellel jõudu ja motivatsiooni jätkub, siis soovitame selle asemel minna Tõrvanina-Kärkla *shortcutile*. Lisaks distantisilt lühemale teekonnale on eeliseks väga kaunid vaated, kohati väga hästi sõidetavad kaunid metsateed ja -rajad ning üks rannas olev vaatetorn. Puuduseks on see, et mingi osa tuleb hakkama saada ka raskemates tingimustes, seejuures 0,7 km pikkune metsaraja lõik on mitmes kohas pehme ning sisaldab ka 3-4 mudatakistust. Kui kuivema ilma korral on need mudatakistused kivilt-kivile ja kännult-kännule astudes ületatavad ka nii, et sandaali sees olev sokk poriseks ei saa, siis suurema vihma korral peaks

seda rada kaaluma pigem tõsisemate elamuste otsijad :) Lisaks mudalõigule tuleb järgneval rajalõigul valida kas 300-meetrise liivalõigu ja edasise idüllil vahel või siis valida 1,2 km pikkune “maastikuratturite rajalõik”. Kärkla kauplustest jääb selle variandi valinutele kõige loogilisemalt teele Kärkla keskväljakul olev Konsum. Selle variandi valinud ratturid läbivad Tõrvanina rannast kuni Kärkla keskmes oleva ringristmikuni 8 km jagu väga erineva kattega teid ja radu.

19:40 – 20:00 **Rattasõit Kärkla – Katri külalistemaja** (5 km asfaltteed).

20:00 – 20:45 Soovijatel võimalik teha lisahaak [Lavendlitallu](#) (+3,5 km asfaltteed; sellest Lavenditalu külastamine kell 20:10 – 20:35).

20:00 – ... **Telklaagri ülesseadmine** [Katri külalistemaja](#) territooriumil.

Õhtusöök (seašnitsel, kartul, kaste, salat, leib, sai, kohupiimavaht, joogivalik; taimetoidu valiku teinud inimeste jaoks on seašnitsli asemel kartulikotlett ja seenekaste), saunad, kümblustünn (sisalduvad kõik osavõtutasus).

22:00 – 23:00 **Andre Põlm** [Casa de Baile tantsukeskusest](#) õpetab salsat tantsima.

23:00 – 3:00 **DJ Erki Aas**. *Juhime tähelepanu, et alustame seda pidu õues, kus on rohkem ruumi. Kui õö saabudes osalejaid vähemaks jääb, siis kolime ringi palkmaja alumise korruse saali. Nii saavad telkijad ja kämpingutes ööbijad soovi korral magama minna, samas on “tugevate grupil” võimalik ka veel hilisematel öötundidel tantsu keerutada või niisama sumiseda.*

Päeva läbisõit on sõltuvalt tehtud valikutest 61-68 km, millest 40-52 km on asfaltteid ja 16-21 km muid teekatteid.

Pühapäev, 24. juuli 2022

9:00 – 11:00 **Äratus, hommikusöök** (ahjuomlett, peekon, võileivamaterjal, joogivalik; sisaldub osavõtutasus), laagri kokku pakkimine.

11:00 – 11:30 **Rattasõit Tubala – Kärkla** (5,4 km, millest 5,2 km asfaltteed ja 0,2 km pinnasteed). Teele jääb Tubala vai.

11:30 – 12:20 **Elektrimaterjale ja plastdetalle tootva ettevõtte [M ja P Nurst](#) külastus** aadressil Heltermaa mnt 10, Kärkla. Ettevõtte tegevjuht Agur Nurs räägib meile ettevõtte tegemistest ja teeb ringkäigu tehases.

12:20 - 12:30 **Rattasõit Kärkla tänavatel**. Kiiremad teevad pikema ringi mööda Aia ja Pikka tänavat, põhigrupp keerab ringteelt otse keskväljakule poe poole (1-2,5 km asfaltteed).

12:30 – 12:45 **Poepaus Kärkla keskväljakul** olevas [Hiiu Konsumis](#).

12:45 – 13:05 **Rattasõit Kärkla keskväljak – Politseirand** (3,7 km, millest 2,5 km asfaltteed, 0,5 km kruusateed ja 0,7 km pinnasradu).

13:05 – 13:20 **Ujumispaus Politseirannas**.

Kärkla Politseirannast Soera talumuuseumisse sõitmiseks on kaks varianti:

- **Variant 1: 13:20 – 14:10** Rattasõit Kärkla Politseirand – Lennujaam – Soera talumuuseum (10,3 km asfaltteed). Tugevate grupil võimalik teha lisahaak Hiiesaare tuletorni juurde (+2 km kruusa- ja pinnasteid).
- **Variant 2: 13:20 – 14:10** Rattasõit Kärkla Politseirand – [Kärkla meteoriidikraatri mudelväljak](#) – Soera talumuuseum (8,8 km, millest 6,9 km asfaltteed ja 1,9 km kruusateed).

14:10 – 15:20 **[Soera talumuuseumi](#) külastus. Lõunasöök** (säinakotlett või kanašnitsel, kartul, kaste, salat, leib, sai, kamavaht, joogivalik). Soera talumuuseumi minevikust ja olevikust räägib Karin Poola. Sisalduvad kõik osavõtutasus.

15:20 – 15:35 **Rattasõit Soera talumuuseum – Kukka kivi** (2,9 km, millest 2,3 km asfaltteed ja 0,6 km pinnasrada).

15:35 – 15:40 **Paus [Kukka kivi](#) juures.** Tegemist on Hiiumaa suurima ja kogu Eesti lõikes suuruselt umbes kümnenda hiidrahnuga.

15:40 – 16:05 **Rattasõit Kukka kivi – Ungru** (4 km, millest 1,5 km asfaltteed, 1,6 km kruusateed, 0,5 km pinnasrada ja 0,4 km heinamaal olevat rada, mille läbitavus sõltub niitmise astmest). *Inimesed, kes otsustavad selle 0,4 km pikkuse lõigu mööda heinamaal kulgevat rada plaani võtta, näevad ära ka Kukka põllukivi ja tuuliku. Kes heinamaad mööda kulgeda ei soovi (kus tõenäoliselt tuleks paljudel mingi maa ratast käekõrval lükata), võib Kukka kivi juures lahkuda tuldud teed tagasi.*

16:05 – 16:25 **Läbime [Ungru puhkemajutuse](#) territooriumi**, võimalus teha ka supluspaus nende erarannas.

NB! Ungru puhkemajutuse territooriumi läbimine ja nende eraranna kasutamine on meil kokku lepitud, täname neid meile vastu tulemast! Palume kindlasti käituda nende territooriumil viisakalt, kohapealseid puhkajaid häirimata, liigset lärmi tekitamata ning võtta tekkinud prügi ise kaasa. Ungru erarannas ei ole väga palju ruumi, seega palume sinna ka mitte liiga pikaks ajaks "peesitama" jääda, vaid pärast ujumist vabastada ruum järgmistele tulijatele. Kuna Ungru majutuse poole viiv tee on kohati väga kitsas, siis meie saateautod sinna ummikuid tekitama ei sõida. Saateautod ootavad rattureid teisel pool kergliiklussilda Suuresadamas.

16:25 – 16:40 **Rattasõit Ungru – Kuri** (3,2 km, millest 2,9 km asfaltteed ja 0,3 km kruusa- ja pinnasteed).

16:40 – 16:45 **Paus [Kuri kiriku](#) juures.**

16:45 – 17:25 **Rattasõit Kuri – Kallaste** (7,7 km, millest 4,4 km asfaltteed, 2 km kruusateed ja 1,3 km pinnasteed).

17:25 – 17:35 **Paus [Kallaste panga](#) juures.**

17:35 – 18:15 **Rattasõit Kallaste – Vahtrepa – Heltermaa** (7,9 km, millest 3,8 km asfaltteed, 2,1 km kruusateed ja 2 km pinnasteed).

18:15 – 18:30 **Saateauto jagab Heltermaa sadamas soovijatele pakke** laiali. Täpsemalt [parklas](#), mis jääb praamile sõidu putkadest ja tõkkepuudest paremat kätt. Kui peaks juhtuma, et seal parklas ruumi ei ole, siis leiab meie kaubik seismiseks teise läheduses oleva koha.

18:30 – 19:00 Varuaeg ja praamile minek.

19:00 – 20:15 **Praamisõit Heltermaa -> Rohuküla.**

20:15 – 20:40 **Rataste laadimine veoautole Rohuküla sadamas.**

Saateauto jagab oma transpordiga liitujatele pakke [Rohuküla sadama 4. kail](#).

20:40 – 20:45 Bussi peale minek.

20:45 – 22:15 **Bussisõit Rohuküla -> TalTech.**

22:15 – 22:45 Rataste maha laadimine veoautolt, pakkide laiali jagamine saateautost.

Päeva läbisõit on sõltuvalt tehtud valikutest 46-50 km, millest 32-36 km on asfaltteid ja 12-14 km on kruusa- ja pinnasteid.